

Юртимизда Президентимиз раҳнамолигида амалга оширилаётган илмий ислохотлар самараси тўғрисида маълумот беришга эришилди. Бундан ташқари, қўриқчиларнинг ҳаётини яхшилашга қўйилган эътибор ҳам жиддатли рағбатдор ҳақиқатлардан бўлади.

ХОРАЗМ ГИЛАМЛАРИ

хорижлик истеъмолчиларга ҳам манзур бўлмоқда

Бунда тадбиркорларга эмин-эркин ишлашлари учун кенг имконият ва имтиёзлар яратиб берилган. Уларнинг ўрнида янги кувватлари ташкил қилиш ва бу жараёнда тижорат банкларини жалб этишга қаратилган амалий ишлар ҳам қўриқчиларнинг барқарорлигини таъминлашда муҳим аҳамият касб этмоқда.

иктисодий фаолият миллий банки балансида ўтказилган, унинг негизда "Хоразм гиламлари" масъулияти чекланган жамияти ташкил этилди. Натижада қорихонада қисқа вақт ичида молиявий соғломлаштириш ишлари ниҳоясига етказилди, 1 миллион кв. метр ҳажмда гилам ва гилам маҳсулотлари ишлаб чиқариш имконияти яратилди. Бу жараёнда Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки томонидан 2 миллиард 600 миллион сўм ажратилгани, ушбу маблағ ҳисобидан қорихона хом ашё ва ишлаб чиқариш учун зарур бўлган ёрдамчи материаллар билан таъминлангани қўл келди.

Гап шундаки, Президентимизнинг 2008 йил 18 ноябрдаги "Иқтисодиёт реал сектори қорихоналарининг молиявий барқарорлигини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони талабларидан келиб чиқиб, банкрот деб топилган "Хива Карпет" қўшма қорихонаси Ташқи

маблағ ҳисобидан қорихона хом ашё ва ишлаб чиқариш учун зарур бўлган ёрдамчи материаллар билан таъминлангани қўл келди. Ҳозир жамиятда 670 нафар ишчи-хизматчи меҳнат қилмоқда. Маълумки, хоразмликлар қадимдан гиламчилик билан шуғулланиб келишди. Воҳада қўл меҳнати билан тўқилган гиламлар чиннакам санъат асаридек даражасига кўтарилган бўлса, эндиликда

бундай маҳсулотлар энг замонавий дастгоҳлар ёрдамида катта ҳажмда ишлаб чиқарилмоқда.

Айни пайтда қорихонада маҳсулотларнинг ҳажми 9 миллион сўмликдан ортиқ бўлган бўлиши билан бирга, тайёр маҳсулотларни мижозларга вақтида етказиб бериш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Шу мақсадда республикамизнинг деярли барча вилоятларида 52 та савдо шохбўчаи ташкил этилган бўлиб, улар орқали 7 миллиард 123 миллион сўмликдан кўпроқ гилам маҳсулотлари харидорларга етқа-

зиб берилди. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 20 фоиз кўпдир.

Шу билан бирга, бу ерда ҳақон бозори талаблари даражасида маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш учун гиламларнинг янги дизайнлари яратилмоқда. Бунинг учун қорихонага чет эллик мутахассислар таклиф этилган. Уларнинг ишчилик билан машғулотлар олиб бориши натижасида хорижликлар дидига мос гиламлар тайёрланишига эришилмоқда.

Бундан ташқари, қорихонанинг маркетинг ва ташқи иқтисодий алоқалар бўлимида гиламчилик соҳаси бўйича жаҳоннинг етакчи давлатлари иш тажрибалари ўрганилиб, дунё бозоридан талабларга бўлган талаб ва тақлиф атрафлича таҳлил этиляпти. Мақсад — жамият маҳсулотларини ички бозордагина эмас, балки ташқи бозорда ҳам кўпроқ сотиш, экспорт салоҳиятини ошириш эди. Бунга эришилди ҳам: ҳозир гиламлар "халқаро сифат менежменти" сертификатига эга. Бу дегани — уни

Дарҳақиқат, бугунги кунда тижорат банкларини зарар кўриб ишлабётган ва иқтисодий ночор қорихоналарни соғломлаштириш жараёнига жалб қилиш тажрибаси амалда ўзини тўла оқламоқда. "Хоразм гиламлари" масъулияти чекланган жамиятида эришилаётган ютуқлар ана шундан далolat беради.

Ойбек РАҲИМОВ.

ДИҚҚАТ, «ЭНҒИН ХАВФСИЗЛИГИ ОЙЛИГИ»!

Хурматли юртдошлар! Маълумки, қиш фаслида фуқароларнинг иситиш мосламаларига бўлган эътиҳи бирмунча ортади. Бу эътиҳи келиб чиқиши хавфининг ошишига ҳам сабаб бўлади.

Бундай салбий ҳолатнинг олдини олиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 18 ноябрдаги 309-сонли қарорига асосан, республикада жорий йилнинг 25 ноябрдан 25 декабрига қадар "Энғин хавфсизлиги ойлиги" ўтказилади. Қарорда иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий соҳа объектилари, шунингдек, уй-жой фондини ёнғин

хавфсизлиги талабларига мувофиқ ҳолга келтириш; ўта муҳим давлат аҳамиятига молик ёнғин ва портлаш хавфи юқори бўлган объектиларда ёнғин хавфсизлигини юқиндорлаш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш ушбу ойликнинг асосий вазифалари этиб белгиланган.

Азиз ватандошлар! Ойлик бошлан-

ганлигини маълум қилиб, таъкидламоқчимизки, бу даврда ёнғин хавфсизлиги қондаларига қатъий риоя этиб, сиз нафақат "Энғин хавфсизлиги ойлиги"нинг фаол иштирокчисига айланишга, балки бу билан давлат ва ўз шахсий мулкингизни ёнғиндан асраган, шунингдек, яқинларингиз ҳамда фарзандларингиз хавфсизлигини таъминлашга бўласиз.

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Энғин хавфсизлиги Бош бошқармаси.

ASAKA BANK advertisement with logo and text: «АСАКА» банки (ОАЖ) сизларни яқинлашиб келаётган Конституция куни билан қутлайди ва миллий валютадаги янги муддатли омонат турини таклиф этади. «КОМУС» Сақланиш муддати — 10 ой. Ҳисобланган фоизлар ҳар ойда ёки омонат ёпилгандан сўнг (10 ой) берилади.

Table listing ASAKA branches: 1. Тошкент шаҳри филиали, 2. «Автотранспорт» филиали, 3. Шайхонтохур филиали, 4. Юнусобод филиали, 5. Сергели филиали, 6. Тошкент вилояти филиали, 7. Андижон вилояти филиали, 8. Асака филиали, 9. «Фарход» филиали, 10. Фарғона вилояти филиали, 11. Марғилон филиали, 12. Олтиариқ филиали, 13. Кўкон филиали, 14. Наманган вилояти филиали, 15. Навоий вилояти филиали, 16. Зарафшон филиали, 17. Бухоро вилояти филиали, 18. Бухоро шаҳри филиали, 19. Самарқанд вилояти филиали, 20. «Афросиёб» филиали, 21. Қашқадарё вилояти филиали, 22. Сурхондарё вилояти филиали, 23. Қорақалпоғистон филиали, 24. Хоразм вилояти филиали, 25. Сирдарё вилояти филиали, 26. Жиззах вилояти филиали.

Барча омонатлар фуқароларнинг банкларидаги омонатларни кафолатлаш фонди томонидан кафолатланади. Сизнинг омонатларингиз: солиқлар ва мажбурий тўловлардан озод; маълумотларнинг сир сақланиши тўлиқ кафолатланади; эгаллик қилиш ва тасарруф этиш ҳуқуқи ўз ихтиёрингизда; миқдори чекланмаган.

CAPITAL REALTOR GROUP MCHZ advertisement. Includes text: «Capital Realtor Group» МЧЖ томонидан 2011 йил 28 декабрь ва 2012 йил 16 январь кунлари соат 11.00 да объект бошланғич баҳоси босқичма-босқич охири бориш тартибда ўтказиладиган очик аукцион савдосига қўйиладиган кўчмас мулк объектлари қўйилади. Загиота тумани суд ижрочилари бўлими томонидан савдога қўйилган: 1. Фуқаролик ишлари бўйича Тошкент вилояти Загиота туманларари судининг 2010 йил 14 сентябрдаги 1-17050/2010-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Тошкент вилояти, Загиота тумани, «Масалбой» ҚФЙ, Зуҳридин (аввали Санатория кўчаси) 2-берк кўчаси, 4-уйда жойлашган, умумий майдони 168,36 кв.м. бўлган уй-жой. Бошланғич нархи — 49 000 000 сўм. 2. Фуқаролик ишлари бўйича Тошкент вилояти Загиота туманларари судининг 2010 йил 14 сентябрдаги 1-17050/2010-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Тошкент вилояти, Загиота тумани, «Масалбой» ҚФЙ, Ёшлик кўчаси, 64-уйда жойлашган, умумий майдони 96,2 кв.м. бўлган уй-жой. Бошланғич нархи — 80 000 000 сўм.

ГУМА УНИВЕРСИТЕТИДА МАМЛАКАТИМИЗ ТАҚДИМОТИ

Япониянинг Гума университетидан мамлакатимизнинг муваффақиятларига бағишланган тақдирот бўлиб ўтди. Ўзбекистон Республикасининг Токиодаги элчихонаси кўмағида уюштирилган мазкур анжуманда университет профессор-ўқитувчилари ва талабалари, шунингдек, Гума префектураси жамоат ташкилотларининг вакиллари қатнашди.

Тадбир чоғида ўзбек халқи тарихи, маданияти ва анъаналари, Ўзбекистоннинг иқтисодиёт соҳасида бугунги кунга қадар қўлга киритган муваффақиятлари, юртимизнинг бой сайёҳлик салоҳияти ҳамда мамлакатимиз таълим тизими тўғрисидаги атрофича маълумотлар тақдирот иштирокидаги эътиборига ҳавола қилинди. Гума университети президенти Фудзиро Хамагучи ўз чўқишида юртимизда таълим тизими тараққиёт топтириш ва мамлакатларимиз ўртасида таълим соҳасидаги ҳамкорликни ривожлантириш юзасидан Ўзбекистон ҳукумати томонидан кўриляётган чора-тадбирларга юқори баҳо берди.

Унинг фикрича, Кўнчиқар мамлакатда яқинда бўлиб ўтган Ўзбекистон — Япония академик форумининг иккинчи йиғилиши ҳамда Япония ҳукуматиинг "Глобал-30" эълони доирасида ташкил этилган икки мамлакат олий ўқув юртлари ректорларининг учрашуви, қолаверса, Япониянинг нуфузли олий ўқув юртларида таълим олаётган ўзбекистонлик талабалар сонининг ўсиб бораётгани таълим ва илмий тақриқот фаолияти соҳаларида Ўзбекистон — Япония ҳамкорлиги тобора муостаҳкамланаётганидан далolatдир.

Ф. Хамагучи мазкур тақдирот японияликларини Ўзбекистон эришган муваффақиятлар ва унинг салоҳияти билан, бой маданияти, ЮНЕСКО томонидан муҳофаза қилинадиган Умумжапон маданият мероси рўйхатига киритилган тарихий обидаларимиз ҳамда ўзбек халқининг япон халқи турмуш тарзига муштарак бўлган анъаналари билан яқиндан таништиришга хизмат қилишنى таъкидлади. Тақдирот якунида унинг айрим иштирокидаги ўз таасуротларини ўртоклашди. Хусусан, Гума университети доценти Эмико Окано мазкур ўзига хос анжумани ўзбекистон талабаларига ўзбек халқининг бой тарихий-маданият мероси ва анъаналари билан яқинда яқинроқ танишиши учун қўлай имконият яратганини айтиб ўтди. "Ўзбекистоннинг Самарқанд ва Бухоро каби диққатга сазовор тарихий шаҳарлари тўғрисидаги маълумотлар нафақат менда, балки тадбирда тўплаган бошқа кўплаб талабалар ҳам катта қизиқиш ўйотди", деди у, жумладан.

Гума университетининг халқаро муносабатлар факультети декани Нобую Катагири ушбу фойдали тадбирнинг ташкил этилганидан ниҳоятда мамнунлигини билдириб, тақдирот сўнгида талабаларда Ўзбекистоннинг сайёҳлик марказлари, ўзбек халқининг бой маданияти ва анъаналари тўғрисида аниқ-равшан тасаввур пайдо бўлишини айтиди. Унинг қайд этишича, "Ўзбекистоннинг тарихий шаҳарлари бутун дунё сайёҳларини ўзига жалб қилиб келатгани беҳиз эмас. Зотан, Ўзбекистон томонидан Шарқ ганжинасидир".

«Жаҳон» АА.

RIELOGR EXPRESS KONSALTING MCHZ advertisement. Includes text: бошланғич баҳоси босқичма-босқич охири бориш тартибда ўтказиладиган тақдирот очик аукцион савдосига таклиф этади! Суд ижрочиларининг Андижон шаҳар бўлими томонидан жиноят ишлари бўйича Андижон шаҳар судининг 2010 йил 24 декабрдаги 1-1129-сонли ижро варақасига асосан хатланган, фуқаро Маъмуров Боҳидиржон тегишли, Андижон вилояти, Андижон шаҳри, Санот кўчаси, 280-уйда жойлашган, ер участкаси 13478,15 кв.м., қурилиш майдони 5616,1 кв.м. бўлган омонроҳона бино-ишоотлари бошланғич баҳоси босқичма-босқич охири бориш тартибда ўтказиладиган очик аукцион савдосига қўйилмоқда. Бошланғич баҳоси — 655 287 000 (олти юз эллиқ беш миллион икки юз саксон етти минг) сўм. Қизиқиш билдирган талабгорлар бино-ишоот (кўчмас мулк)лар билан тегишли суд ижрочилари бўлими вакили иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиши мумкин. Аукцион савдоси Андижон шаҳри, Навоий шоҳқўчаси, 30-уйда 2011 йил 13 декабрь кунин соат 11.00 да бўлиб ўтади. Аукцион якунлари савдо тугаган захоти савдо иштирокчиларига эълон қилинади. Талабгорларнинг аризалари Андижон шаҳри, Навоий шоҳқўчаси, 30-уйда иш кунлари соат 9.00 дан 18.00 гача қабул қилинади. Аукцион савдосида иштирок этиш истағидаги талабгорлардан аризаларни қабул қилиш савдо бошланишидан бир кун олдин тўхтаилади. Савдода қатнашиш истағидаги талабгорлар мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизи миқдоридида закат пулини тўлов ҳужжатида ижро ҳужжатида ижро ҳужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда, савдо ташкилотчиси — "RIELOGR EXPRESS KONSALTING" МЧЖнинг «Трастбанк» Андижон шаҳар филиалида қўйиладиган ҳисоб рақамига тўлашлари шарт: 2020800070492796001, МФО: 01074, СТИР: 302067760. Манзил: Андижон шаҳри, Навоий шоҳқўчаси, 30-уй. Мўлжал — Давлат мулки кўмитаси Андижон вилояти ҳудудий бошқармаси биноси, 1-қават. Телефонлар: (8-374) 990-00-82, 262-13-75. Лицензия RR-0026.

TAZ RUSUMLI AVTOBILNAR VA MAXSUS TEXNIKALAR advertisement. Includes image of a truck and text: ТАЭ РУСУМЛИ АВТОБИЛЛАР ВА МАХСУС ТЕХНИКАЛАР. Т.Э.А: 235 93 53, 111 35 24, 102 96 00. E-mail: transneff66@mail.ru, web: gazel-tnk.uz. Ҳамма автотранспорт воситаларига кафолат 2 йил ёки 80.000 км.

Тошкент педиатрия тиббиёт институти жамоаси Эпидемиология, юқумли касалликлар ва фтизиатрия кафедрасининг профессори Абдувоҳид Содиқовга фарзанди Нафисахон ХОДЖАЕВанинг вафоти муносабати билан чўкур таъзия изҳор этади. Тошкент давлат иқтисодиёт университети ректорати ва Бирлашган қасаба уюшма қўмитаси Логистика ва инфратузилмани ривожлантириш кафедраси доценти Акмал Алиевага акиси Мирвали ИСХОКОВнинг вафоти муносабати билан чўкур таъзия изҳор этади.

ЖАРҲОН
Сайёраимизда ҳаёт бардавомлиги, аҳоли турмуш фаровонлиги табиат мусофоллигига ҳам боғлиқ. Шу бонис азал-азалдан ер, сув ва ҳавони ифлослантирмашлик олий кадрит даражасига кўтарилган. Бироқ табиат неъматлари меъёридан кўп тасаруф қилиниши, саноат корхоналари томонидан атмосферага зарарли моддаларнинг чиқарилиши табиий мувозанатнинг бузилишига олиб келди. Оқибатда экологик муаммолар умумбаршарий тус олди.

АТРОФ-МУҲИТНИ АСРАШГА ҲАР БИРИМИЗ МАСЪУЛМИЗ

Мамлакатимизда мустақилликнинг дастлабки йилларида-ноқ атроф-муҳит мусофоллиги таъминлаш, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини асраб-авайлашга жиддий эътибор қаратишмоқда. Бу, энг аввало, Ўзбекистон Республикасининг Конституциясида ҳам ўзифо-дасини топган.

Ўсимлик ва ҳайвонот дунёси — миллий бойлигимизнинг бир бўлаги, таъбир жоиз бўлса, ажодларимиз томонидан қолдирилган улкан меросдир. Асрлар оша етиб келаятган табиат неъматларини, ўз навбатида, келажак авлодга бус-бутун ҳолига етказиш эса бизнинг муқаддас бурчимиз саналади. Бу ҳар биримизни атроф-муҳитга оқилана муносабатда бўлишга ундайди.

Ўзбекистон флора ва фауна-

си ниҳоятда ранг-баранг. Юртимизда 4,5 мингга яқин ёввойи ўсимлик, 2 мингдан зиёд замбуруғ турлари, шунингдек, умуртқали ҳайвонларнинг 677, умуртқасизларнинг эса 15 мингдан ортиғи мавжуд бўлиб, уларнинг аксарияти фақат бизнинг ўлкаимизда учраши бунинг яққол далилидир. Аммо бу — табиат мулкени хоҳлаганча ўзлаштириш мумкин, дегани эмас. Негаки, табиатда ҳар бир тур тарихан тақдорланмас, генетик жиҳатдан ягона ҳисобланади. Йўқолган турларни қайта тиклашнинг эса сира ҳам иложий йўқ. Шунга қарамай, инсон

ни сақлаш ўн йиллиги” деб эълон қилинди.

Мамлакатимизда, энг аввало, миллий қонунчилик базасини мустаҳкамлаш мақса-дида, хусусан, табиатни муҳофазат қилишга доир қонунлар ва меъёрий ҳужжатлар қабул қилингани, уларнинг ижроси юзасидан қатъий назорат ўрнатилгани туфайли кейинги пайтларда тизимда муайян ютуқлар кўлга киритилди. Энг асосийси, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини табиий кўпаядиган

биосфера резервати ташкил этилди.

Умуман олганда, айни пайтда 8 та давлат кўриқонаси, 2 та миллий боғ, 3 та экосистема, 10 та давлат буюртмаҳонаси, 5 та табиат ёдгорлиги ҳудудлари фаолият кўрсатаётган бўлиб, уларнинг умумий майдони 23 минг 442,4 квадрат километрни ташкил этади. Бу жойларда миллий ҳамда халқаро “Кизил китоб”-га киритилган, йўқолиш эҳтимоли бор наботот ва ҳайвонот турлари давлат муҳофазасига олинган.

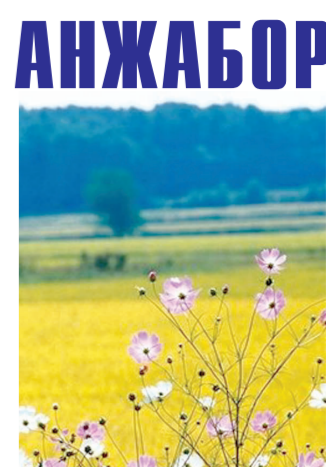
жадвалига мувофиқ, мунтазам назорат олиб борилаётгани бу борадаги ишлар самарадорлигини янада оширмоқда.

Масалан, 2011 йилнинг 9 ойи мобайнида 767 та объект фаолияти текширилиб, атроф-муҳитни асбоб-ускуналар ёрдамида ифлослантурувчи 268,7 мингдан зиёд манбаларда таҳлилий ўлчов-лар ўтказилди. Бунинг натижасида ифлослантурувчи моддаларнинг белгиланган меъёрларга нисбатан кўп чиқарган ва оқизган 21487 та манба аниқланди. Бунга йўл кўйган 15,8 мингга яқин мансбодор шахс

лаб, Пржеваль отлари, Бухоро кўйлари кўпайтирилди. Ўсимликлар буйича ҳам ана шундай жобой мисолларни келтириш мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Табиати муҳофазат қилиш давлат қўмитаси томонидан хўжалик юритувчи субъектларни текшириш режа-

Улмас СОБИРОВ,
Табиати муҳофазат қилиш давлат қўмитаси Давлат биозорати бош мутахассиси.

АНЖАБОР
Юртимиз худуди шифобахш گیёҳларга ниҳоятда бой. Хусусан, Қашқадарь воҳасида ёввойи ҳолда ўсадиган ўсимликларнинг мингдан зиёд тури мавжуд бўлиб, 200 дан ортмиғини дориворлик хусусияти аниқланган, 50 дан кўпи эса табиётда ишлатилади.

Наботот

Анжабор — шулардан бири. У кўп йиллик ўтсимон ўсимлик бўлиб, бўйи 65 сантиметргача боради. Вилоятнинг Яқкабоғ, Шаҳрисабз, Китоб, Қамаш ва Деҳқон-обод туманларидаги тоғолди ҳудудларида тошқоқ ўтлоқларда, дарё ўзлашларида ўсади.

Анжабор июнь-июль ойларида гуллаб, мева тугади. Табобатда унинг илдиэпоиси ишлатилади. Чўки ўсимлик илдизида 12,7 фоизгача ошловчи, 28,4-32,2 фоиз экстрактив моддалар ва оксиметилантрохинонлар бор. Халқ табобатида ундан тайёрланган препаратлар сийдик йўллари ва ўтдаги тош-ни туширишда, энтерит, колит, стоматит, фурункулёзда, шунингдек, турли ички органлардан қон кетганда қўлланилади.

Замонавий табобатда унинг экстракти бир қанча турдаги бактериаларга, жумладан, сил таёқчасига қарши сезиларли таъсир кўрсатиши аниқланган.

Ҳажим Давоий ал-Ғилонийнинг “Ғавойидул инсон” асарига келтирилишича, анжабор ички яралар, хусусан, ўпка ва ичагдаги яраларни тезда битказайди, қон кетиши, қон туфлаши тўхтатади.

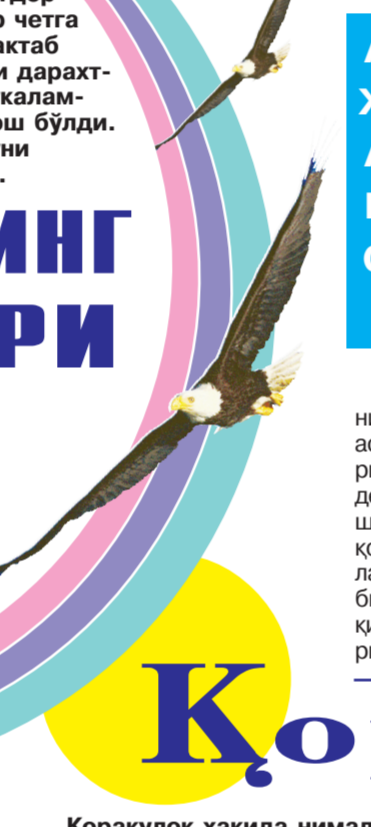
Бу доривор ўсимликдан уй шароитида ҳам маҳкам тайёрлаш мумкин. Бунинг учун унинг илдиэпоиси майда қирғичлади. Сўнгра 15 граммни 0,5 литр сувда 1 соат қайнатилади. Маҳкам сўзиб олиниб, чиққон ва яраларга, қўпдан бери битмай келаятган жароҳатларга суртилади.

Бугунги кунда анжабор ўтидан тайёрланган дилма-ма ва суюқ экстракт илдиэпоиси табиатда буриштирувчи ва қон оқшишни тўхтатувчи восита тариқасида ишлатилади. Улардан турли гастритлар, меъда ва ўн икки бармоқли ичак яра касаллиги, стоматит, гингивитни даволашда фойдаланилади.

Ортиқали АЛИБОВ,
Номангон вилоти

«Кизил китоб» саҳифаларидан

«Фуқаролар атроф табиий муҳитга эҳтиёткорона муносабатда бўлишга мажбурдирлар».
(Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 50-моддаси).

Қоракўлок

Қоракўлок ҳақида нималарни биласиз? Афсуски, аксарияти-миз бу жонивор ҳақида жуда кам маълумотга эгамиз. Сабаби, ушбу кенжа тур жуда камёб бўлиб, айни пайтда бутунлай йўқолиб кетиш хавфи остида турибди.

Мамлакатимизда у Устурт ясси текисликлари, Амударёнинг кўйи қисми ва Қизилқум кенгликларига учрайди. Асосан, чўл ҳудудларида, яъни барханли, қумлоқ ва гипслашган текисликлар, жарликлар, шунингдек, тўқайзорларда яшайди. Қоракўлок тунда ов қилади. Кўён, тулки, типра-

АЖАБО!
Поплик меҳнат фахрийси Жўраон Умрзоқов бундан бир неча йил аввал кўҳна бугдой бошогини топиб олган эди. Уни яхши ният билан эккандан кейин уруғ нафқат унинг чиқди, балки анчагина ҳосил ҳам берди.

Топилма Жўраон отанинг бобоси томонидан ўтган асрнинг йигирминчи йилларида қирғилган унинг пойдевори орасида, тамаки суви шимдирилган идишларда қозғога ўралган ҳолда сақланиб кўлган экан. Қизилқум билан бугдой уруғининг бир қисмини томорқасида парваришлаб кўриб, ҳайратга туш-

ди. Ҳар бошқода 242 тагача дон бор. Кейинги йили кўҳна доннинг 6 килограммини маргизорлик уста деҳқон Х. Файзиевга илчиди. Ундан 14 қоп ҳосил кўтарилди.

Тез орада кўҳна дон уруғи кўшни туманлар, ҳатто Тошкент, Хоразм, Навоий вилоятларига ҳам етиб бориб, парваришлаб кўрилди. Мутахассислар

Бундай кенг кўламли сазъ-ҳаракатлар натижасида ўта камёб қолган қор қоплини, айқ, силвосининг бош сонлари барқорорлашди. Шунингдек, “Кизил китоб”га киритилган жайрон,

нинг хусусиятини деҳқончасига шундай изоҳлайди: бошоғи бакуват, дондор, йирик, 150-180 тагача дони бор. 20-25 тагача туплайди. Попада топиладиган бугдой

лаборатория текшируви ўтказиб, унинг ёпишқоқлик даражаси 34, шафтоғлиги 50 фоизни ташкил этишини аниқлашди. Олимлар эса юқори сифатли, оқсил моддасига бой эканлигини таъкидлаб, республиканинг сугорилидиган ерларида экинши тавсия қилишди.

Чустлик фермер Соибжон Жўраев топилма нав-

бошқоқлари доғруғи шу тариқа чор тарафга ёйилди ва кўпчилик қалаларда уни экиш истагини билдиришди. Қисқасини айтганда, Жўраон отанинг бобосидан қолган “мерос” салкам юз йилдан сўнгра яна кўпайиб, авлодларга риққ улаша бошлади.

дани зиёд кўп ўзлаштирилгани, киш мавсумида озуқа тақчиллиги, йирик йиртқиқлар ва браконьёрларнинг таъқибий каби омиллар қоракўлокларнинг камайиб кетишига сабаб бўлмоқда. Бугунги кунда бу жонивор дунёнинг кўплав давлатларида кўпайтирилмоқда.

Юртимизда мазкур тур алоҳида муҳофазат остига олинган бўлиб, уни овлаш тақиқланган. Ўзбекистон Республикаси “Кизил китоби”га киритилган.

ЎРОЛ БОҒБОННИНГ ПИСТАЗОРЛАРИ

Ўрол ака ҳозир пенсияда. Бироқ иштиёқ, қизқиш уни ўзи барпо этган Боботог бағридаги пистазорга етаклайди.

— Бекорчиликни ёқтирмаймман, — дейди Ўрол ака. — Мана шу пистазорни барпо этиш учун фарзандларим билан астойдил меҳнат қилдик. Писта деганлари сал инжиқ — ўн йил деганда ҳосилга кирди. Сазъ-ҳаракатларимиз бугун ўз самарасини берди. Шу йилги кузда илк ҳосилини тердик.

Ўрол муаллим билан сўхбатлашсангиз, ўсимлик дунёси, ҳар бир گیёҳу дарраҳт хосияти, хусусияти ҳақида завқ-шаъб билан гапирасиз.

— Биласизми, — дейди Ўрол муаллим, — писта дарраҳти жуда нозик бўлади. Уни ўстириб олиш машаққатли юмуш. Агар тутиб кетса, нақд икки йил умр кўради.

Маълумки, писта уруғидан унадиган дарраҳт. Ўрол ака фарзандлари кўмағида унинг қўчатларини дастлаб елим идишларда ўстирди. Қурғоқчилик келган баъзи йилларда улар қўчатларини идишларда сув табиий сугоришиди.

— Кези келганда хайри ишларни қилишга одамда ҳолиш топиладю имконият топилмай қолади, — дея сўхбатни давом эттиради Ўрол ака. — Яқинда туманимизда банклар кўмағида интенсив боғлар яратилаётганини эшитиб, хурсанд бўлиб кетдим. Ишлайман, боғ яратман деган тадбиркорга барча имконият муҳайё. Жумладан, банклар томонидан имтиёзли кредитлар ажратилапти. Солиқ тўловларида ҳам енгилликлар бор. Қани эди,

бундай имкониятлардан самарали фойдаланиб, тоғ ёнбағирларида бекор ётган минглаб гектар ерларни ўзлаштириб, боғ-роғга айлантисан. Шунда мева-чева янада мўл бўлади. Бозорлар янада ободлашиб, нарх-наво бундан арзонлашарди.

Ўрол Кокилов ҳозир пистазордан ташқари фармацевтика саноти учун зарур бўлган дориларнинг қисмини ва Қизилқум кенгликларига учрайди. Асосан, чўл ҳудудларида, яъни барханли, қумлоқ ва гипслашган текисликлар, жарликлар, шунингдек, тўқайзорларда яшайди. Қоракўлок тунда ов қилади. Кўён, тулки, типра-

вор ўсимлик — коврақзорлар яратишга бош-қош бўлмоқда. У раҳбарлик қилаётган “Ўрол Кокиловда” фермер хўжалиғи аъзолари коврақ уруғини елим идишларда ундириб, қаровсиз ётган қир-адирларга экиб чиқисди.

— Олти йилда коврақнинг ширасидан тиббиёт учун зарур дорилар олинадим, — дейди Ўрол ака. — Келгусида гектарлаб майдонларда коврақзорлар барпо қила-миз. Фармацевтикамизга зарур ашёни она-еримиз бағридан олишга нима етсин?! Табиий дармоннинг хислати ҳам беҳисоб.

Боботогдан қайтар эканмиз, ҳамкасбимиз Набижон ака Раҳматов Ўрол Кокилов Узун туманининг Томчи қишлоғидаги мактабда ишлаган даврида яратган фалояти даврида эккан чинор ва арчаларни, 21-мактаб ҳовлисидаги мевазорни кўрсатди.

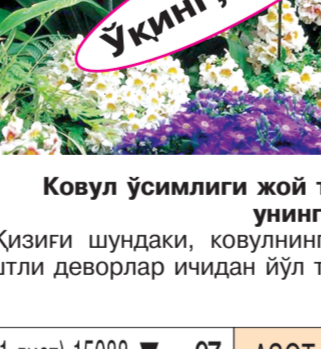
Ахир инсон азиз саналган шу улуг юртимизда боғ яратиш ҳам хикмат, ҳам савоб. Демак, Ўрол Кокиловнинг умри беҳуда ўтмаяпти. Ундан ибрат олса, хавас қилса арзийдиган хислатлар бисёр. Айтадилар-ку, яхшидан боғ қолади...

Нормурод ТЕМИРОВ,
«Халқ сўзи» муҳбири.

Ер остида гуллайди

Табиатшунос олим Н. Троицкий Грузияда илмий тадқиқот олиб бораётган чоғида Калхида депарасида ажаботвор наботот намунасини аниқлашга муяссар бўлган. У чуқумадодлар оиласига мансуб Штернбергия калхицифлорасидир.

Мазкур ўсимлик авжи баҳорда бир неча барг чиқариб қовжирайди. Сентябрь ойида тупроқ остидаги пияёзбоши ичида гуллаб, ўзидан чангланади. Сўнгра ер юзига меваларини сочиб, насл қолдиришга ошиқайди.

Ковул ўсимлиғи жой танламай, ер бағирлаб ўсади. Бунинг сабаби, унинг илдизи 18 метргача боради. Қизиги шундаки, ковулнинг илдизлари заранг ерларда, пахса ва ҳатто пишқиқ гиштли деворлар ичидан йўл топиб, намликка интилади.

тобора камайиб борапти. Манбаларда қайд этилишича, 1954 — 1980 йиллар давомида қоракўлокларнинг 22 таси қайд этилган, ҳолос. 2009 йилда ўтказилган тадқиқотлар жараёнида Фарбий Қизилқумда 3 та, Устуртда битта қоракўлоқ дуч келинган. Мутахассисларнинг таҳминларига қўра, ҳозирги кунда уларнинг бир неча ўнғаси мавжуд.

Хўш, нега мазкур тур йўқолиб бормоқда? Утган асрда кўриқ ерларнинг ҳад-

дан зиёд кўп ўзлаштирилгани, киш мавсумида озуқа тақчиллиги, йирик йиртқиқлар ва браконьёрларнинг таъқибий каби омиллар қоракўлокларнинг камайиб кетишига сабаб бўлмоқда. Бугунги кунда бу жонивор дунёнинг кўплав давлатларида кўпайтирилмоқда.

Юртимизда мазкур тур алоҳида муҳофазат остига олинган бўлиб, уни овлаш тақиқланган. Ўзбекистон Республикаси “Кизил китоби”га киритилган.

Маннон НАБИЕВ тўплади.

Баҳодирнинг диққатини қалқикнинг хавотирли овози ўзига тортиди. Бўйинига осмиқ дурбиндан атрофини кузатди. Иккита қалқик қўғурлаб полагонларини илондан химоя қилаётган экан. Усаига рақибини йўлатишмапти.

Қалқиклар ва қобра тўқнашуви

Илон вишиллаганча бошини баланд кўтариб, яқинроқ турган қалқикка ҳамла қилади. Қалқик сакраб, ўзини орқага олади. Биттаси тез-тез қўғурлаб шеригини ҳўжум бўлишдан огоҳлантиради.

Талвасали овозни эшитган бошқа қалқиклар қанотларини ёймаздан, бўйинларини чўзганча йўрғалаб келишарди. Кўп ўтмай, қалқиклар ўн-ўн иккитага етиб, улар доира қуриб олишди. Уртада илон бошини гоҳ қўтариб, гоҳ тўшириб турибди. Думи чап-ўнғ томонларга шолоплаб урилади. Қалқиклар қўғурлайди, парлари тўзиб, бўйинлари чўзилиб, жадд билан илонга ёпирилади. “Жанг” кес-

кин бўлиши аниқ эди. Қалқиклар тўри томондан “қакир”лашиб, илоннинг бошини гангитди, бир қарич ҳам силжишга қўймади. Катта қалқик илоннинг бўйи томонга яқинлашиб, бир сакради-да, унинг кўзини чўқиб олиди. Илон бошини баланд кўтармоқчи бўлди. Лекин нариги томондаги қалқик унинг иккинчи кўзини чўқиди. Шунда бошқа қалқиклар ҳам “ҳўжум”га ўтди. Бир оз ўтиб, жон талвасасига тушган илон қимирламай қолди.

Қалқиклар ўз оиласини ёвуз қуддан химоя қилганларидан мамнундек, ўз “тил”ларида тинмай қўғурлашарди...

Ҳамдам ЭШОНҚУЛОВ.

ЦЕМЕНТ (пц400 д20) 174,8 ▼ -1,8 ЦЕМЕНТ (пц400 к220) 156,0 ▼ -0,4 АРМАТУРА 3632,4 ▲ +33,6 ШИФЕР (1 лист) 15088 ▼ -97 АЗОТ. ФОСФОР ҲҒИТИ 370,1 ▲ +0,5 **Биржа баҳолари ҳақида кўпроқ билишни истасангиз, UZEX сўзини 8383 га юборинг.**

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вази́рлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Уткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиғида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1154. 48826 нусхала босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қозғ бичими А—2. Баҳоси келишилган нарҳда.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девлохона 233-52-55;
Котибият 233-10-28; Эълолар 232-11-15.

ISSN 2010-8768

Тахририятга келган қўлезмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Реклама материаллари учун тахририят жавобгар эмас.

Газета тахририят компьютер марказида терилди ҳамда операторлар Ж. Тогӑев ва М. Бемуратов томонидан саҳифаланди.

«Шарқ» наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Ҳа яқини — 21.35 Тошширилди — 22.55

• МАНЗИЛИМИЗ:
100000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — Ш. Ортиқов.
Навбатчи — М. Охунова.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машрабобоев.

1 2 3 4 5